

Bankovní statistika za květen: Podíl nevýkonných úvěrů u firem a živnostníků klesá, u hypoték a spotřebitelských úvěrů nepatrně vzrostl.

Komentář České bankovní asociace k vývoji vkladů, úvěrů a nevýkonných úvěrů za květen 2023 dle statistik ČNB

Autor: Miroslav Zámečník, hlavní poradce České bankovní asociace
Praha, 30. června 2023

Česká bankovní asociace publikuje řadu ekonomických indikátorů ČBA Monitor, včetně hlavních parametrů vývoje úvěrů a vkladů v tuzemském bankovním systému. Takže na adrese <https://www.cbamonitor.cz/kategorie/uvery-a-vklady> najdete každoměsíčně aktualizované vybrané údaje z bankovní statistiky publikované Českou národní bankou. Jako obvykle tedy jen postřehy k věcem, které doporučuji pozornosti čtenářů.

Nevýkonné úvěry

Když se člověk podívá na indikátory důvěry, které se u nás i v Německu, s nímž jsme provázáni ekonomickou pupeční šňůrou, nacházejí hodně nízko a dále klesají, má pocit, že se schyluje k něčemu velmi ošklivému. Když se podíváte na čtvrtletní sektorové účty, s nimiž tento týden přišel Český statistický úřad, tak zjišťujete, že chmurná očekávání přicházejí po období, kdy firmy jako celek vykázaly velmi pěknou míru zisku 48,6 % (počítáno jako hrubý provozní přebytek k hrubé přidané hodnotě), která je o 4,1procentního bodu vyšší než ve stejném období „posledního normálního roku 2019“. S tímhle je mimochodem konzistentní bankovní statistika za květen, právě vydaná Českou národní bankou, podle níž firemní úvěry navzdory chmurám zůstávají zdravé, ba co víc, podíl těch nevýkonných klesnul na 3,07 %. Naposledy bylo této hodnoty dosaženo v prosinci 2007, tedy před světovou finanční krizí, v časech vrcholící předminulé konjunktury.

Takže ziskovost velmi slušná, dluhy řádně splácené, ale investiční míra s 27,2 % lidově řečeno pod psa (horší byla za posledních 18 let jenom ve čtvrtém čtvrtletí lockdownového roku 2020, a jenom o dvě desetiny procenta). A k tomu ta blbá nálada. Takhle si tady žijeme.

Jak na pracovišti, tak i doma, i když tady vidíme nepatrné zhoršení kvality portfolia. U spotřebních úvěrů je podíl nevykonných meziročně nižší, meziměsíčně narostl o 3 setiny procenta na 3,93 %.

Supersledované hypotéky zajištěné nemovitostí byly vždy obsluhovány vzorně, a v květnu se podíl hypoték po lhůtě splatnosti více jako 90 dní zvýšil na 0,58 % z dubnových 0,57 %. Věštit z 0,01% zhoršení obrát v trendu je samozřejmě nesmysl, na takhle rekordně nízké hladině se drží hypotéky již skoro půl roku; i z mezinárodního hlediska jde o velmi dobré číslo.

Europůjčky

Před více jak rokem začaly firmy reagovat na úrokové diferenciály mezi korunou a eurem, a půjčovaly si eurové úvěry s podstatně nižším úročením. S tím, jak ECB se zpožděním začala měnově politické sazby také zvyšovat, a ČNB zůstala na svém, se diferenciál zužuje, pořád však není zanedbatelný.

Úvěry v cizích měnách, tedy v podstatě výhradně v euru, stouply meziročně v přepočtu o 137 miliard korun, meziměsíčně o necelých devět miliard korun na 609 miliard korun. Meziměsíčně představuje nárůst jeden a půl procenta, ale meziročně víc jak 29 %.

Naopak firemní úvěry v korunách meziročně klesly bezmála o 9,5 %, tedy o 70,142 miliardy korun, meziměsíčně o zhruba čtyři miliardy korun.

Tady je zapotřebí připomenout, že meziroční srovnání dosti zkresluje faktor Sberbank, která loni přišla o licenci, takže z bankovní statistiky vypadly všechny úvěry, nepojištěné vklady a část pojištěných vkladů, které si bývalí klienti Sberbank zpočátku ponechali doma. V dubnu 2023 už portfolio úvěrů Sberbank v nominální hodnotě 47,1 miliardy znovu v bankovní statistice figuruje, za cenu pořízení 41 miliard, neboť jej převzala jednou smlouvou jiná banka. V meziročním srovnání toto zkreslení bude patrné zvláště u úvěrů až do dubna příštího roku.

Vklady

Vklady firem v korunách i cizí měně vzrostly meziročně o 11,8 % na 1,517 bilionu korun, a meziměsíčně o nebývale vysokých 41,858 miliardy, zatímco u obyvatel to bylo 4,5 miliardy. Nadále platí, že vklady obyvatel objemem ty firemní s velkou rezervou překonávají, přes tři a čtvrt bilionu korun je víc jak dvojnásobek oproti firemním a ten

rozdíl činí dva biliony korun, ekvivalent zhruba čtvrtiny ročního HDP. V obou případech úložky výrazně přesahují objemy vypůjčených prostředků, což je u firem fenomén, který se objevil poprvé v létě 2020, a od té doby se firemní „kladné saldo“ zvyšuje.

Vývoj úvěrů a vkladů (v mil. Kč)

Období	Nefinanční podniky		
	vklady	úvěry	saldo
31.05.2023	1 517 374	1 283 220	234 154
31.12.2021	1 308 877	1 190 673	118 204
31.12.2020	1 217 934	1 123 034	94 900

Zdroj: ČNB (ARAD), vklady a úvěry rezidentů dle sektorového hlediska (Kč + cizí měna)

Vývoj úvěrů a vkladů (v mil. Kč)

Období	Domácnosti – živnosti			Domácnosti – obyvatelstvo		
	vklady	úvěry	saldo	vklady	úvěry	saldo
31.05.2023	152 875	46 884	105 991	3 256 175	2 102 585	1 153 590
31.12.2022	143 566	46 585	96 982	3 175 254	2 047 475	1 127 779
31.12.2021	171 035	47 641	123 394	3 020 385	1 948 112	1 072 273
31.12.2020	166 284	47 008	119 276	2 822 763	1 763 145	1 059 618

Zdroj: ČNB (ARAD), vklady a úvěry rezidentů dle sektorového hlediska (Kč + cizí měna)

Vývoj nevýkonných úvěrů

	XII.11	XII.20	XII.21	V.23
Domácnosti, spotřební úvěry	11,30 %	5,08 %	4,67 %	3,93 %
Domácnosti, hypoteční úvěry	3,09 %	0,88 %	0,74 %	0,58 %
Podniky	8,20 %	4,15 %	3,84 %	3,07 %

(Zdroj: ČNB (ARAD))

O autorovi komentáře

Miroslav Zámečník je český ekonom a publicista. Absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a později se věnoval studiu na Georgetown University ve Washingtonu. V letech 1994 až 1998 byl zástupcem České republiky ve Světové bance, v letech 2000 až 2001 pracoval ve vedení Revitalizační agentury a Konsolidační banky. Jako člen Národní ekonomické rady vlády (NERV) spolupracoval na protikrizových opatřeních.

Mimo svou konzultantskou praxi v současnosti působí jako hlavní poradce České bankovní asociace. Ve svém volném čase se věnuje „birdwatchingu“, pozorování ptáků v přírodě.

O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 32 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovníctví vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovníctví a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školící oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a EMMI. Více informací na www.cbaonline.cz.

Další informace obdržíte na adrese:

media@cbaonline.cz